

Fynske Årbøger • 1993

Fynske Arbøger 1993

UDGIVET AF

HISTORISK SAMFUND FOR FYNs STIFT

ODENSE 1993

Illustrationen på omslaget:
Klostergården i Svendborg (jvf. artiklen si. 74 ff.)

Manuskripter, der ønskes optaget
i årbogen, sendes til:

Lektor Hans Henrik Jacobsen,
Hyrdinden 5, 5270 Odense N.,
til hvem også henvendelser i
redaktionelle anliggender
bedes adresseret.

Skriftudvalget består af:
fhv. dommer Julius Paulsen,
sognepræst Jens Rasmussen,
fhv. landsarkivar, dr.phil. Anne Riising,
lektor Hans Henrik Jacobsen (redaktør).

Tryk: AiO Tryk as, Odense

Indhold

<i>Ebbe Thestrup Pedersen: Fra Ryesgade til Lunde på Nordfyn</i> (Erindringer)	7
<i>Thorvald Jensen: En Saltofte-dreng fortæller (Uddrag af</i> erindringer)	24
<i>Christian Andersen: Rasmus Skovsgaards samlinger fra Sanderum</i> sogn.	47
<i>Eva Lund: Et samfrændeskifte fra 1822</i>	54
<i>Ingrid Markussen: Brahetrolleborg Skoleholder-Seminarium</i> 1794– 1826.	57
<i>Regitze Rohde: Erindringer fra Svendborg og omegn af</i> generalmajor Poul Martin von Bülow (1795–1877)	74
<i>Bent Østergaard: Som de gamle sjunge, så kvidre de unge. – Om</i> Hans Mules og Mette Kottes efterslægt	89
<i>Viggo Bang: Striden om Ringe Mølle på Nordfyn</i>	100
Ny lokalhistorisk litteratur	109
Navneregister	118
Foreningsmeddelelser	122
Forfattere til årbogens artikler	125
Historisk Samfunds publikationer	128

Orientering om ny lokalhistorisk litteratur

Lokalhistoriske lydbøger, udgivet af KLO, Torvegade 1, 6600 Vejen. Tlf. 75363178.

Den selvejende institution KLO, der står for »Kultur og Litteratur Orientering for Læsehændicappede«, har opfordret til, at der bliver orienteret om den virksomhed, som institutionen udøver. Formålet er at betjene blinde og svagtseende, der har problemer med at læse de trykte bøger. Indtil nu er godt 1000 lokalhistoriske bøger fra alle egne af landet indlæst som lydbøger, og det fremgår af en oversigt, som er udarbejdet, at der findes ca. 150 lydbøger med emner fra det fynske område. Der er større værker og mindre skrifter, der er bøger fra by og land og således noget for enhver smag. Der er byhistorie (Odense bys historie i 10 bind, Bogense bys historie i 5 bind, Nyborg bys historie i 2 bind, Maaløes bog om Assens gennem 700 år), årbøger fra fynske Museer (Fynske Minder, Cartha), årsskrifter fra lokalarkiver (Broby, Sønderød), erindringsbøger o.m.a. – Lydbøgerne kan gratis lånes af læsehændicappede ved henvendelse til institutionen i Vejen, men det vil uden tvivl lønne sig først at forhøre sig på det lokale bibliotek.

Ømålsordbogen, udgivet af Institut for Dansk Dialektforskning (Københavns Universitet, Njalsgade 80, 2300 København S.) v. Karen Margrethe Pedersen, Reitzels Forlag 1992.

Institut for Dansk Dialektforskning er gået i gang med udgivelse af en stor ordbog over dialekterne på Sjælland, Lolland-Falster, Fyn og omliggende øer, og de to første bind har set dagens lys. Det første er et såkaldt tillægsbind med indledning og præsentation af værket, og yderligere foreligger første bind af selve værket, der er på 476 sider og omfatter fra A til bladdå! Der er således lang vej igen, og der påregnes ialt 15 bind á ca. 500 sider. Der er planlagt udgivelse af et bind hvert andet år, og den samlede udgivelse kommer således til at strække sig over ca. 30 år. Det er et tidkrævende arbejde at indsamle materiale til en så omfattende publikation, og det er instituttets personale, der varetager redigeringen. Man gør opmærksom på, at ordbogen omfatter det samlede ordforråd hos landbefolkningen, ikke kun særlige dialektudtryk, og at der gives en grundig beskrivelse af ordenes udtale, bøjning, betydning og brug. Der lægges ikke skjul på, at ordbogen i første omgang henvender sig til fagfolk som sprogforskere, historikere og museumsfolk, men man håber, at værket også må få en kreds af ikke-professionelle brugere. – Prisen for de enkelte bind oplyses ikke. At det mindre tillægsbind og bind 1 af selve værket tilsammen koster 740 kr., viser dog noget om de udgifter, der er forbundet med at anskaffe værket om vore øsmål. Når Bornholm ikke er med, skyldes det, at der tidligere er udgivet en ordbog over det bornholmske sprog.

Eva Lund: Gårdbeboere i Biskorup og Kilderup. 1992, 58 si.

Eva Lund, tidligere læge i Odense, har taget sig på at beskrive de tidligere landsbyer i Sankt Knuds og Vor Frue landsogne. Hun udgav i 1987 en lille bog om landsbyen Hunderup, siden om Bolbro og Ejby, og nu er turen kommet til Biskorup og Kilderup. Hun har som flittig arkivgæst samlet stof om de enkelte gårde og deres beboere. For Biskorups vedkommende er der tale om 5 gårde, for Kilderups vedkommende om 6 gårde, og man tør formode, at hun har fået alle med, eftersom de to navneregistre tilsammen tæller godt 360 personer. Det er de enkelte fæstere og ejere, vi møder sammen med deres familier, og der er ikke mindst stof at hente for dem, der dyrker slægtshistorie og på vej til deres aner ledes til Biskorup eller Kilderup.

Hans Henrik Jacobsen: Digtene i Odense. Odense Universitetsforlag 1993, 333 si. Pris: 275 kr.

Når man ser titlen og læser navnene på de 9 forfattere, der en kortere eller længere tid af deres liv har haft tilknytning til Odense – Thomas Kingo, Ambrosius Stub, H.C.Andersen, Frederik Paludan-Müller, Carl Bagger, Emil Aarestrup, Sophus Michaëlis, Sophie Breum og K. L. Aastrup – kunne man godt forledes til at tro, at der er tale om en tolkning af de 9 Odense-digteres forfatterskaber, men det er ikke tilfældet. Forfatteren har i forordet garderet sig, idet han understreger, at der er tale om en lokalhistorisk bog, hvor spørgsmål som disse søges besvaret: Hvorledes trivedes disse digtere i Odense? Hvilke vilkår havde de at arbejde under? Hvilken rolle kom omgivelserne til at spille i deres produktion? Med andre ord: Hvad gav Odense disse digtere, og hvad gav de Odense? – Vi møder H.C.Andersen som barn og senere som gæst i fødebyen, Ambrosius Stub som discipel på Latinskolen og senere en periode som borger i byen, Frederik Paludan-Müller og Sophus Michaëlis som latinskoledisciple og studenter, Kingo som biskop, Carl Bagger som redaktør af Fyens Stiftstidende, K.L.Aastrup som stiftsprovst samt Sophie Breum, der tilbragte de første 40 år af sit liv i Odense og resten af sit liv var bosat i København og Kerteminde, dog med nær tilknytning til fødebyen Odense. Samtidig følger vi udviklingen i Odense fra 1677, hvor Kingo overtog embedet som biskop, og til 1980, hvor K.L.Aastrup var blevet pensioneret og forlod byen – en periode, hvor byens befolkning steg fra 4.000 til 177.000 indbyggere.

Johnny Wøllekær: Fattiggårdene på Fyn. Udgivet af Landbohistorisk Selskab 1993. 160 si.

Forfatteren er historiker fra Odense Universitet, og den foreliggende publikation er hans speciale fra 1989, dog – som han skriver i forordet – i omskrevet form. Det har han gjort klogt i, thi resultatet er en let læst bog med velunderbygget materiale, som vil være af interesse for lokalhistorikere på store dele af Fyn. – Emnet er de fattiggårde, der rejstes i stort tal i 1860'erne og de efterfølgende år. Antallet skønnes at være kulmineret omkring 1885, med op mod 400 gårde i hele landet. På Fyn opførtes der ialt 55, flest på Sydfyn og Langeland, idet der kun kan registreres ganske få på Nordfyn. I bogen gennemgås fattiglovgivningen, og der redegøres for princippet, der lå til grund for disse gårde: De fattige fik husly mod selv at yde en indsats, og som følge deraf var der tale om gårde med tilhørende landbrug. Den ideelle fattiggård skulle økonomisk kunne hvile i sig selv. I særskilte afsnit gennemgås gårdene og deres indretning, klientellet af fattiglemmer og baggrunden for deres ophold på gårdene, deres levevilkår, herunder den foreskrevne kost, deres sundhedstilstand, sammenlignet med andre befolkningsgruppers m.v. Omkring 1880 var der omkring 1100 personer anbragt på de fynske fattiggårde, svarende til en halv procent af den fynske befolkning. Det skulle imidlertid vise sig, at behovet ikke var så stort som først antaget, og belægningen var med årene stærkt dalende. Følgen var, at størsteparten af gårdene blev nedlagt i årene omkring århundredskiftet. – Fattiggårdene har som helhed fået et negativt eftermæle, idet fattiglemmerne i princippet var umyndiggjort. Forfatteren sætter et spørgsmålstejn ved opfattelsen af disse institutioner som udelukkende værende inhumane og primitive, og han konkluderer: »Vurderet på de materielle vilkår var fattiggårdene utvivlsomt et fremskridt for de fattige. Mennekeligt og socialt var fattiggårdene derimod en forringelse for de fattige...Fattiggårdene tilbød tryggere livsbetingelser, men prisen, de fattige måtte betale, var social deroute og tabet af personlig frihed«. – Det kan kun anbefales, at gode universitetsspecialer, der bygger på lokalhistorisk materiale, får den form, som Johnny Wøllekærs bog om de fynske fattiggårde har.

Marginaljord i fortid, nutid og fremtid, redigeret af Claus Bjørn, Per Grau Møller og Erland Porsmose. Odense Universitetsforlag 1992, 192 si. Pris: 190 kr.

Bogen er en beretning fra det 13. bebyggelsehistoriske symposium ved Odense Universitet i dagene 27.–29. november 1991 med deltagelse af 35 eksperter på området. Ca. halvdelen af dem holdt foredrag, og det er deres indlæg, der offentliggøres. Emnet blev belyst i historisk perspektiv, og af særlig interesse er indlæg med fynske eksempler af tre fynske forskere: Henrik Thrane, der behandler forholdene i oldtiden, og Erland Porsmose og Per Grau Møller, der behandler problemerne set på baggrund af 1682-matriklen og de senere landboreformer. I dag og i fremtiden er marginaljord af ikke mindre interesse, når man betænker de perspektiver, EF's braklægningsordning åbner for, og det blev der ikke lagt skjul på under symposiet.

Otto Jonasen: Pjentemølleren og hans dagbog, udgivet af Svendborg og Omegns Museum, revideret udgave 1992, 127 si. Pris: 100 kr.

Otto Jonasen, mangeårig medarbejder ved museet i Svendborg, udsendte i 1978 uddrag af Pjentemølleren dagbog. Mølleren, der er tale om, er Morten Jørgensen, der år 1800 overtog Pjentemølle i Svendborg, og han førte dagbog fra 1793 og indtil sin død i 1845. Publikationen er udførligt omtalt i Fynske Årbøger 1978 si. 120f. Der foreligger nu en revideret udgave, og den vil uden tvivl få en lige så god modtagelse, som den første udgave i sin tid fik.

Det skete. Modstandsbevægelsen på Skårup Statsseminarium under 2. Verdenskrig. Udgivet af Svendborg og Omegns Museum 1992, 112 si. Pris: 125 kr.

I det årsskrift, som Skårup Seminarium udsendte i 1945, kunne forstander Th. Egebæk i sin beretning fortælle om, at en del af seminarieeleverne aktivt havde taget del i modstanden mod besættelsesmagten. Han havde vidst, at der foregik noget, men en detaljeret skildring var han ikke i stand til at give. Han havde ikke kunnet undgå at lægge mærke til, at en del af de unge ofte var væk om natten, og han føjede til sin beretning: »Det må blive deres egen sag engang at fortælle om deres oplevelser på de natlige udflugter«. Det er sket nu – nær 50 år efter. Seminariets nuværende rektor har opfordret de implicerede til at nedskrive deres erindringer fra besættelsesårene, og resultatet er blevet en bog, som museet i Svendborg har udgivet i sin skriftrække. – Seminariet havde på daværende tidspunkt ca. 150 lærerstuderende, og heraf var 44 aktive i kampen mod besættelsesmagten. 16 af dem har fulgt opfordringen til at berette om datidens aktiviteter spændende fra fremstilling af illegale blade til våbenmodtagelse, etablering af vejspærringer, jernbanesabotage, vagttjeneste m.v. En af dem, der beretter, har haft dagbogsnotater at støtte sig til, og han har leveret en fyldig beretning. For at dagbogen ikke skulle komme i forkerte hænder, lå den dengang gemt i en revne under tørvekassen på elevpensionatets loft! At skolens ledelse og lærerpersonale viste forståelse, fremgår af den kendsgerning, at skriftlig eksamen for afgangseleverne i dagene op til befrielsen blev forlagt til Øster Åby Friskole, mens eleverne fra 3. klasse gik vagt, mens det stod på. En klasse var til eksamen i religion den 5. maj, og nogle af dem – skriver forstanderen – «fik for resten af livet en særlig skriftlig mindelse om hin dag». At de havde andet at tænke på denne dag end en karakter i religion er forståeligt!

Lundeborg – en handelsplads fra jernalderen, af Per O.Thomsen, Benno Blæsild, Nis Hardt og Karsten Kjer Michaelsen, udgivet af Svendborg & Omegns Museum 1993. 117 si.

Det er både flot og meget givende bog, museet i Svendborg har udgivet som nr. 32 i sin skriftserie, og den er kun det første af en række bind om det store Lundeborg-projekts forskningsresultater. – Vi skal helt hen til s.68, før der tages fat på beskrivelse af afdækning af handelspladsen ved Lundeborg, og det skyldes, at man har valgt forinden i brede afsnit at beskrive baggrunden for handelspladsens opståen og funktion. Indledningsvis beskrives romerriget og Germanien samt jernaldertidens Sydøstfyn, og så er vi med ét fremme ved året 1986, hvor Gudme kommune påbegyndte anlæggelse af en ny spildevandsledning nord for Lundeborg, hvilket skulle vise sig at føre til afdækning af Skandinaviens foreløbig eneste kendte handelsplads fra romersk jernalder, etableret i det 3.årh. 7 afgravningskampagner er det indtil nu blevet til, og arbejdet fortsættes. Det store fundmateriale, for en stor del bestående af importerede varer, gennemgås – glasperler, bronzer og keramik, mønter og vægtlodder, forskellige former for værktøj, keramik, brugsgenstande og ikke mindst de mange guldgubber (små tynde guldblikplader, hvorpå er præget menneskefigurer). Pladsen ses afsluttende i en kulturhistorisk sammenhæng, og der konkluderes: »At importvarer kom til landet er velkendt. Vi har blot ikke været klar over, at handlen kunne foregå via egentlige handelspladser. Helt nyt med Lundeborg er det at se handel med lokale håndværkeres varer foregå på en handelsplads allerede fra det 3.årh. Det er første gang, vi ser denne individuelle handel manifestere sig i sammenhæng med en egentlig handelsplads. Den form for specialiseret handel var ellers først kendt fra sent i germansk jernalder og vikingetid«. – I tidlig vikingetid mistede pladsen sin status og gik derefter i glemmebogen indtil år 1986. At det, der siden er kommet for dagens lys i det sydøstfynske område, vidner om et imponerende center i yngre romersk jernalder og store dele af germansk jernalder er man ikke i tvivl om, når man har læst bogen, og de kommende publikationer imødeses med spænding – forudsat at de får en lige så tilgængelig fremstilling som nærværende publikation.

Anders W. Berthelsen: Skibhusbogen. 120 si. Pris: 98 kr.

»Vi er ikke som de andre, vi er noget for os selv. Skibhuskvarteret i Odense har en farverig historie med blomstrende skarntyder, røde værftsarbejdere, en gøglerkonge og en ægte kronprins. Med sporvogne, krigssabotører, kulbjerge og kæmpelosseplads. Med Danmarks mindste færge, en by af tjærepap, sigøjnervogne og landholdsspillere«. Sådan præsenteres Skibhuskvarteret på bogens omslag, og ordene holder, hvad de lover. – Om mange års tovrækkeri forud for det tidligere Sct. Hans Landsogns indlemmelse i Odense kommune kan man læse skridt for skridt i den nye Odense bys historie, og her er alle detaljer med. Men sådan skriver Anders W. Berthelsen ikke historie. Efter nogle få tilbageblik, hvor vi bl.a. møder H. C. Andersen på Tolderlund, tegner han i øjeblikksbilleder et billede af et kvarter, som det har udviklet sig frem til i dag. Vi møder kendte personer som professor Labri og Aksel Larsen på hver sin gade, vi kører med sporvogn og trolleybus, vi er på Skibhuskroen og ved Sorthusene, vi møder ældre og yngre, vi er i skolen og i kirken, og sådan kunne man blive ved. Mange gode illustrationer er med til at tegne billedet af kvarteret, og man forstår, at første oplag hurtigt var revet væk. Medvirkende til, at det næste også nok skal få ben at gå på, er, at prisen er fornuftig. Jeg har lokale beboeres ord for, at de får meget for pengene.

Årbøger, årsskrifter

Fyens Stiftsbog 1992. 138 si. (Ekspedition: Bispekontoret, Klaregade 17, Odense).

Årbogen bringer følgende lokalhistoriske artikler:

Jens Rasmussen: Præsteenkers vilkår på landet i gamle dage.

Poul Børch: Træk fra et organistliv i Odense (erindringer).

Fynske Minder. Udgivet af Odense Bys Museer 1992, redigeret af Jørgen Ganshorn, 187 si.

Konrad Lambertsen: Krogsbølle II, en boplads fra slutningen af mellemneolitikum A. Henrik Thrane, Claus Madsen: Udgravninger af sydfynske gravhøje fra yngre bronzealder (Lusehøj, Bohøj, Brydegård, Kuskens høj, Hannemosehøj, Holmebo, Lindely, Håstrup).

Mogens Bo Henriksen: Brangstrupfundet.

Bjarne Lønborg: Om vikingetidens metalbearbejdning.

Claus Madsen: Gudme Søndergade.

Anders Vægter Nielsen: I gode og dårlige tider (Hollufgård vandmøllens historie ca.1600–1945).

Maria Rytter, Nils M.Jensen: H.P.Carlsen (1855–1950). En ukendt fynsk malers skæbne.

Anne Christiansen: »Oceania« (på Flakhaven) – og andre af Svend Wiig Hansens skulpturer af kvindefigurer.

Glimt fra museernes arbejdsmark 1991, ved museernes medarbejdere.

Årbog for Svendborg og Omegns Museum, redigeret af Henrik M.Jansen, 1993. 200 si.

Morten Axboe: En ny »runeindskrift« fra Broholmfundet.

Per O.Thomsen: Gudme – gudernes hjem?

Karsten Kjer Michaelsen: Gudmes første præstegård? (bopladsudgravning ved Gudme kirke).

Ulla Haastrup: Fynske malere i Claus Bergs værksted omkring 1510–27.

Henrik M.Jansen: Af Bjerreby kirkes tragiske saga.

Benno Blæsild: Fra »slaveskib« til pæreskude – en troensejagts lange og omskiftelige skæbne.

Henrik M.Jansen: Skibsfarten fra Svendborg og Omegn – en læserbrevfejde fra 1899.

Henning Thalund: »Ella Eff« – skibet med et hul i bunden.

Karl Jensen: En sømands oplevelser under 2.verdenskrig 1939–41.

Nina Hoffmann: Gravminderegistrering.

Marcus Andersen: Fra »Vikings« logbog sommeren 1992 – Rendezvous med Svantevit.

Else Svensson: Kommunal tandpleje i Svendborg 1896–1956.

Årsberetning ved museets medarbejdere.

Stavn 1992. Udgivet af museer, arkiver og folkemindesamlinger i Faaborg kommune, 67 si.

Bodil Agertoft: Johanne Sørensdatte (enlig mor i Åstrup i begyndelsen af forrige århundrede).

Anton Jørgensen: Vikingeguld (fund af guldarmbånd i Åstrup 1969).
 F.Th.Michaelsen: Haagerup Friluftsbad.
 Kaj Mehr: Hils Abraham, Isak og Jakob (jøder i Faaborg).
 H.C.Andersen: Jøderne i Vester Åby og Åstrup.
 Børge Petersen: Om luftmeldeposten på Trebjerg.
 Knud Klausen Kristensen: Ringe-Fåborg Banen.
 Ruby Langaa-Jensen: Sydvestbanen Odense-Nr.Broby-Faaborg.
 N.V.Næsselund Nielsen: Stamhuset Hvedholm som fæstegods.
 Bent Hansen Skaef: Præstegården i Svanninge anno 1690.
 Johannes Ruben Hansen: Om at spinde en ende (causeri over erindringer).

Vestfynsk Hjemstavn 1992. Udgivet af Vestfynsk Hjemstavnsforening. 62.årgang, 88 si.

Hans Krog: Hvor trådte Ambrosius Stub sine barnesko?
 Jens Peder Hedegård: Den gamle gård (Brendholmgård i Ståby).
 Torben Christian Larsen: Historien om Peter Olsen fra Dærup, f.1835.
 Lars Christensen: Jørgen Brahe – en fynsk aristokrat og hans tid.
 Inge Rasmussen: To små hjem i Ungersbjerg.
 Peder Nielsen: Kjælen (fynsk udtryk for brønd).
 L.P.Pedersen p.m.: Køng sogns skolholdere og degne.
 Birgit Kryger: Forklædet – en del af kvindens kulturhistorie.
 Årets gang v. Ellen Christensen-Dalsgaard.

Odensebogen 1992. Udgivet af Byhistorisk Udvalg. 172 si.

Jørgen Christensen: Fra landsbyens smedie til byens fabrikker (2.del).
 Jørgen Hæstrup: Musik i byen. Træk af musiklivet i Odense i begyndelsen af det 20.århundrede.
 Niels Varfeldt: En husmandssøn fra Hjallesø (f.1869) på valsen til Europas gartnerier (erindringer).
 Erik Jensen: Et flystyrt ved Neder Holluf den 26.februar 1942.
 L.Rasmussen: »Sikken et liv at byde danske politimænd«. Dagbogsoptegnelser fra et ophold i koncentrationslejr 1944–45 (3.del).
 Holger Dyrbye: Samfundshjælpen. Strejkebrydere og arbejdskampe i Odense omkring 1920.
 Jørgen Thomsen: Odense som garnisonsby. Kasernen på Sdr. Boulevard 100 år.
 Årets begivenheder i Odense 1991, v.Holger Dyrbye og Jørgen Thomsen.

Vends 1992. Årbog for Lokal- og Kulturhistorie på Nordvestfyn, 58 si.

Årbogen, der er udkommet for første gang i december 1992, er resultatet af et samarbejde mellem Middelfart Museum og lokalhistoriske arkiver og foreninger i Middelfart, Nørre Aaby og Ejby kommuner. Første årgang indeholder følgende bidrag:

Palle Blinkenberg: Købmandsgården ved Ronæs bro.
 Ludvig Hansen: Broforeningen Hougs historie.
 Arne Schmidt Andersen: Jernbaneknudepunkt Strib, 1866–1935-1991.
 Else Marie Poulsen: Hvor gammel er Middelfart?
 Karen Margrethe Christophersen: Et Nyt-Aars-ønske Til Min Kiere Fader Jens-Anderssøn-i-Causlund Og Moder Anne-Niels-daatter.

Knud Madsen: Rubæks Mølle og Staurby Mose.
 Peter Dragsbo: Hindsgravls have.
 Grethe Marcussen: Munter, Mild og Modig (pastor Mads Maaløe Melbye, Asperup).
 Kirsten Fauk: Vejlbj – krigsmindesmærker.
 Hartmann Birk Andersen: Tysklandsarbejder under 2.verdenskrig.
 Eiler Lasthein Jensen: Jul i Husby o.1920.

Cartha. Årsskrift for Kerteminde Museum 1992. . 87 si.

Erik Zoppe: Et lille hus i Vestergade (nr. 60–62).
 Anne-Lise Eilstrup: Af en familiekrønike fra Marslev (Rastrup Gammelgaard, Marslev Mølle).
 Jane Kjærgaard Andersen: Mumiekister på afveje (to ægyptiske sarkofaglåg fundet i Kerteminde 1782).
 Ole Nederland: Kertemindeskudernes rejse til Bergen 1692–93.
 Ingeborg Flood: rådmænd Knud Pedersen Hind – Henrik Ibsens tip-tip-oldefar.

Ræthinge-Posten. Årsskrift for Ringe Museumsforening og Ringe lokalhistoriske Forening. 1993, 16. årgang. 48 si.

Jørgen Engholm Pedersen: Historien om et gravmæle: Det Thottske epitafium.
 Henrik Brandt: Mads Hansen – Møllerkarl og husmand i 1800-tallet.
 Leif B. Knudsen: Veteraner fra 1943 (garnison i Ringe for 50 år siden).
 Nina Kolind Iwanoff: Om national-, folke- og egnsdragter – og lidt om Ringe-dragten.
 Kamma Aakjær: Lidt »forhistorisk« snak om frysehuse, fryserier m.v.
 Jacob Bang Jensen: Klokkespillet i Ringe.

Lyboen 14. Udgivet af Lyø Lokalhistoriske Forening. 31 si. Pris: 35 kr. (Ekspedition: Inger Bunde, Bøge Allé 103, 6760 Ribe).

Folketal og erhverv (fortsat fra Lyboen nr.13).
 Jytte Hansen: Lærer Rasmus Rasmussen Askholm (1871–1936), 2.del.
 Inger Bunde: Bostehus matr.38–39, Lyø.
 Skolebillede fra 1934, Gymnastikbillede fra 1917/18.
 Steen Møller: Ly'minder.
 Peder Jeppesen: Årets gang på Lyø 1992.

Broby Lokalhistorie 1992. Udgivet af de lokal-historiske arkiver i Broby kommune. 34 si.

Eva Therkelsen, Bente Engholm Rasmussen: Storkene i Allested.
 Mogens Krogh Madsen: Sandholt slot.
 Laurits Pilegård: Uddrag af Nørre Broby Brugsforenings historie.
 Jytte Trentel: Gymnastikkens historie i Vester Hæsing.

Årsskrift for Lokalhistorisk Forening for Sønderø kommune 1992. 36 si.

Steen Busck: Opløsning af det lokale.

N.Chr.Christensen: Alvorlig taler ved alfarvej med grønsvær tækket de gamles grave (Jættestuer og gravhøje i Sønderø kommune).

Grethe Jensen: Af møllernes historie og noget om Sønderø mølle.

Ellen Jensen: Nogle oplevelser omkring slægtsforskning.

Johs. Larsen: Skovsgårde gl. Kro.

Ruth Graver Hansen: Ansættelse af stationsmester ved Langesø station 1938.

Ruth Graver Hansen: Om sognefogedembedet.

Ruth Graver Hansen: Om Lars Smeds børn (fra Vigerslev).

Bavnen. Vejlbys Strib Lokalhistoriske Forening. 1992, hæfte 1, 16 si., hæfte 2, 16 si.

Knud Madsen: Skærbæks Mølle.

Vejlbys Sogneraads 100 Aars Jubilæum i Gaar (avisartikel 11.februar 1942).

Olaf Andersen: En fynsk Husmandshave (artikel af Olaf Andersen, 1928).

Arne Schmidt Andersen: Jernbaneknudepunkt Strib, 1866–1935-1991.

Kirkeskibene Strib og Asgerd i Strib kirke (u.forf.ang.).

Aksel Nielsen: Om Palnatoke-sagnet.

Anna Kierkegaard-Hansen: Privatskoleundervisning i Strib.

Preben Lindvig Hansen: En tur med »Røjlegrisen« i dag!

Arne Schmidt Andersen: En ungdomserindring fra Røjleskov.

Artikel fra Middelfart Avis 22.august 1872 (v.Knud Madsen).

Allesø-Brobys Næsby Lokalarkiv 11. 1992, 32 si.

Finn Madsen: Forsamlingshuse i Allesø og Broby.

Helle Blæsild og Benno Blæsild: Marinemaleren Jens Erik Carl Rasmussen. Skrifter fra Svendborg og Omegns Museum, bd. 33. 107 si. Pris: 98 kr.

Bogen, der er modtaget umiddelbart før redaktionens slutning, er at betragte som et katalog til en udstilling, som Svendborg og Omegns Museum i sommeren 1993 har produceret i samarbejde med Svendborg Amts Kunstforening og med Svendborg Sparekasse og Midtfyns Bogtryk som sponsorer ved fremstilling af kataloget. Maleren døde i 1893, og der er således tale om en mindeudstilling i 100-året for hans død. – I det indledende afsnit præsenteres Carl Rasmussen som marinemaler, og først derefter bringes der en biografi, hvoraf det fremgår, at han blev født i 1841 i Ærøskøbing, og at han døde kun 52 år gammel. Den, der ikke har det store kendskab til denne kunstner, kunne have ønsket de biografiske oplysninger før præsentationen af kunstnerens værker, men når bogen er læst til ende, har man et godt helhedsindtryk, og publikationen, som er forsynet med ca. 70 af Carl Rasmussens billeder, er i lige så høj grad en bog om kunstneren som et katalog. Hvert af billederne får – uanset størrelsesforhold – en helside incl. tilhørende tekst, og det giver et harmonisk indtryk. Billederne kommer på denne måde til deres ret, og det er væsentligt, når der er tale om en kunstbog. – Fra 1880 boede Carl Rasmussen på sin fødeø, afbrudt af rejser til Grønland, hvor han hentede inspiration til en del af sine billeder. At han også lod sig inspirere af de sydfynske farvande fremgår med al tydelighed.

H.H.J

Navneregister

(Kun fynske lokaliteter og personer med tilknytning til det fynske område er medtaget).

- Agernæs 108
 Allested 116
 Allesø 117
 Andersen, Axel, ridder, Kærstrup 100,
 101, 103 – H. C., digter 89, 90, 111,
 113 – Mads, fæstebonde, Ejby 54 ff.,
 g.l.g.m. Kirsten Rasmusdatter 54, 46,
 sønnen Rasmus 54 ff., g.2.g.m. Anne
 Nielsdatter 54 – Rasmus, Ejby 54
 Askholm, Rasmus Rasmussen, lærer, Lyø
 116
 Assens 28, 29, 30, 31, 36, 40, 110
 Bagger, Carl, digter 111
 Bang, Claus, toldembedsmand, Assens 58
 Basse, Steen, ridder 101, 103
 Bekker, Adrian, postmester, Svendborg
 79 – datteren Frederikke, g.m. Johan
 Christian Ryge 79 – sønnen Hans
 Henrik Vilhelm, amtsforvalter, Odense
 80
 Beldringe 12, 46
 Bendtsen, Carl, sognerådsformand,
 Lunde 10
 Berg, Claus, billedskærer, Odense 114
 Bernstorffsminde 57
 Bibow, P., oberstløjtnant 85
 Bille, Bent, ridder 102, 103, 104, 106,
 107 – Hans 106 – Sten 106
 Bircherod, Jacob, landsdommer, Odense
 99
 Biskorup 110
 Bjerreby 114
 Bloch, Tønne, biskop, Odense 58
 Bluhme, Hans Emilius, indrulleringschef,
 Svendborg 77
 Bojesen, Boc, læge, Svendborg, senere
 stiftsfysikus 80
 Bolbro 110
 Boye, Jens Peter, toldinspektør,
 Svendborg 79 – datteren Caroline 79
 Brahe, Jørgen 115 – Thyge 92 – datteren
 Magdalene 92
 Brahetrolleborg (seminarium) 57 ff.
 Brangstrup 114
 Bredstrup mølle 100, 107
 Brenderup 106
 Breum, Sophie, forfatterinde 111
 Broholm 114
 Buchwald, Fr., stiftamtmand 58
 Bukkerup 39 ff.
 von Bülow, Adam Gottlieb Josua, oberst,
 Bjørnemoose 74, 83 – sønnen Poul
 Martin von Bülow, generalmajor 74 ff.,
 g.m. Anne Christine Amalie, f. Døcker
 86 – sønnen Ejler 84 – sønnen Hartvig
 84
 Bøllemoose, Sanderum sogn 49
 Baagøe, Hans Jørgen, købmand,
 Svendborg 79 – g.m. Caroline, f. Boye
 79
 Carlsen, H. P., maler, Odense 114
 Christensen, Casper, seminarist,
 Brahetrolleborg, senere lærer 60 f., 62,
 64, 65, 71 f., 72
 Christian VIII 71, 78, 80, 81, 82, 85
 Closter, Jørgen Nielsen, vejermester,
 Svendborg 79
 Cramer, Magrethe Marie, Søbo 76, 77
 Dalum kloster 50
 Dyrup 49
 Ebberup 38
 Egebjerggård 107
 Egebæk, Th., seminarieforstander,
 Skårup 112
 Eilersen, Rasmus 74, 77 – g.m. Marie
 Poulsdatter 74
 Ejby v. Odense 54 ff., 110
 Elmelund 49, 52
 Esbensen, Andreas, seminarielærer,
 Brahetrolleborg 59, 70, 71
 Finck, Johan Christian Daniel, læge,
 Svendborg 80
 Frederik VII 85
 Frederiksgave 34
 Fremmelev 12

- Frille, Eggert, ridder 101, 103, 104 –
datteren Ermegård 101, 102, 106, 107
– Johan, ridder 101, 103 – Wilhelm
105
- Fåborg 115
- Gade, Jacob, komponist, Thorøhuse 31
Gudme 114
Gundestrup mølle 83
Gyldenstjerne, Henrik Knudsen, ridder,
Wedellsborg 107, 108 – g.m. Karine
Bentsdatter Bille 107, 108 – sønnen
Knud 108, g.m. Jytte Podebusk 108
- Hansen, Hans, seminarielærer,
Brahetrolleborg 59 – Johannes,
købmand, Saltofte 28 – Valborg,
organist, Lunde 14, 16
Hardenberg, Erik, Skovsbo 107
Haustrup, N. J., konsul, Odense 31
von Heinen, Albrecht Christopher,
kammerherre 54
Heise, Carl Johan, seminarieleder,
Brahetrolleborg 71
Helnæs 36
Hesbjerg 49
Hind, Knud Pedersen, rådmand,
Kerteminde 116
Hindsgavl 116
Hindsholm, Laurids Jacobsen, biskop,
Odense 97
Hjadstrup 15
Hjallese 115
Hollufgård 114
Holme mølle 100, 107
Holmstrup 49
Holten, Carl, guvernementssekretær,
Odense 85
Hunderup 110
Hunderup, Marie, lærerinde, Lunde 18
Husby 116
Hvedholm 115
Hvidkilde 83, 84
Høirup, Jakob, stiftamtmand, Odense 7
Højme 49
Hågerup 68, 115
- Jacobsen, Jørgen, Vosemose 53
Jensen, Anders, fæstegårdmand,
Ravnebjerg 50 – g.m. Maren
Andersdatter 50 – sønnen Hans 50 f. –
Jens, gårdejer, Saltofte 24 ff. – sønnen
Thorvald, brugsuddeler, Ulbølle 24 ff.
– g.m. Gudrun 24, 45 f.
- Jersore 9, 100
Juel, Frederik, generaløjtnant, Valdemars
Slot 81 – sønnerne Carl og Hans 81
Jørgensen, Morten, møller, Svendborg
112
- Kerteminde 116
Kilderup 110
Kingo, Thomas, biskop, Odense 111
Kjølstrup, Christian Frederik, oberst 83
Klinte 101
Knudsen, Jørgen, præst 77 – Knud,
sognepræst, Svendbort 78 – g.l.g.m.
Sidsel Kirstine, f. Hofman 78, g.2.g.m.
Anna Margrethe, f. Hofman 79 –
Knud, gårdejer, Fremmelev 9, 17
Knudstrup, Sanderum sogn 49
Korinth 59
Kragelund mølle 100
Krogsbølle 101, 114
Kronborg, Lunde sogn 12
Kærum 26, 30, 33
Køng 115
Kørup 103, 105 f., 107
- Labri, Professor, gøgler 113
Lacoppidan, Carl Adolph, apoteker,
Svendborg 80 f.
Langesø 117
Larsen, Aksel, politiker 113 – Knud,
gårdejer, Lykkenslund 53
Laurberg, Hans Hatting, toldkasserer,
Svendborg 79 – sønnen Hans 79
Lauridsen, J., førstelærer, Lunde 18 –
Aage, konsulent, Ulbølle 24
Lehn, Abraham, Hvidkilde 83 – sønnen
Poul, baron 83 – dennes datter Sophie
Amalie 83 – Erika (Rikke), baronesse
83
Lindgreen, Frederik Christian,
sognepræst, Svendborg 79
Lundborg, Hans, gartner, Søbø 77
Lunde, Nordfyn 7 ff.
Lundeborg 113
Lykke, Kaj 95
Lø 116
- Madsen, Jacob, biskop 107 – Niels
Marius, gårdejer, Lunde 11 – Viggo,
Lunde 17
Manuelsen, lærer, Svendborg 80
Marsk, Ludvig, Østrup 105
Marslev 116
Marsvin, Jørgen, lensmand, Nyborg 105

- Melbye, Mads Maaløe, præst, Asperup 116
- Meyer, David, købmand, Svendborg 82
- Michaëlis, Sophus, forfatter 111
- Middelfart 115
- Mikkelsen, Hans, biskop, Odense 94, 97
– Laurits, kunstmaler, Saltofte 28 f.
- Moegaard, Holger, skoleinspektør, Lunde 15
- Mule, Hans, Odense 89 ff. – g.m. Mette Kotte 89 ff. – ægteparrets 10 børn:
1) Barbara 91 – 2) Claus 90, 91, 92 f., 94, 98 – 3) Else 91 – 4) Jens 90, 91, 93 f. – døtrene Anna, Elisabeth og Mette 94 – 5) Jørgen 90, 91, 94 ff. – g.m. Barbara Mogensdatter Rosenvinge 95, datteren Anna 97, 98, g.m. Laurids Jacobsen Hindsholm, biskop 97, 98, deres datter Abigael 97, g.m. Christian Henrik Luja 97 – sønnen Hans 95 – datteren Karen 96 – sønnen Mogens 96 – 6) Laurids 90, 91 f. – 7) Marcus 90, 91, 94 – 8) Maren 91 – 9) Mikkell 90, 91 – 10) Niels 90, 91, 92 – datteren Anna 92 – datteren Barbara 92
- Mürer, Johann Nicolaus, distriktslæge, Svendborg 80
- Møller, Rasmus, selvejer, Ejby 54
- Neder Holluf 115
- Nellemann, Johannes Mogens, byfoged, Svendborg 79
- Nielsen, Gunnar Damgaard, højskoleforstander, Ryslinge 19 – Johannes, graver, Lunde 17 – Rasmus, fæstebonde, Ejby 54
- Nislevgård 89, 92, 98
- Nyborg 110
- Næsbyhoved 104
- Næsbyhoved Broby 95, 117
- Nørre Broby 116
- Nørre Højrup 100
- Nørre Nærrå 104, 106, 107
- Nørreby 9
- Odense 66, 110, 111, 113
(Skibhuskvarteret), 115
- Oest, Johann Friederich, seminarieleder, Brahetrolleborg 59, 61, 70
- Olsen, Hans, Holse 106 – Peder, Dærup 115
- Olufsen, Johan, ridder 100, 103
- Oregård 101
- Paludan-Müller, Frederik, digter 111
- Persen, Bent, Uggerslev 105 – Jes, foged, Kørup 106, 107 – Nis, Fyllested mølle 107
- Petersen, N. M., sprogforsker 71
- Plum, Harald, Thorø 31
- Podebusk, Predbjørn, Kørup 103, 104, 105 f., 107 – g.1.g.m. Vibeke Rosenkrantz 104, g.2.g.m. Anne Gyldenstjerne 104 – sønnerne Claus og Mourits 107
- Poulsen, Chr., gårdejer, Ravnebjerg 47, 53 – Hans Jørgen, gårdejer, Ravnebjerg 47, 48 – Pauline, lærerinde, Lunde 18
- Ramus, Frederik, provst, Svendborg 79
- Rask, Rasmus, sprogforsker 89
- Rasmussen, Anders, gårdejer, Ravnebjerg 47 – g.m. Karen Lam Larsdatter 47 – Jens Erik Carl, maler 117 ff. – Louise (grevinde Danner) 85 – Peder, præstegårdsforpagter, Lunde 10 – g.m. Rigmor 10 – Rasmus, gårdejer, Lunde, 14
- Rathmandstorp, Joen, væbner 100
- Ravnebjerg 47 ff.
- Ravnebjerggård 52
- Reventlow, Johan Ludvig, greve, Brahetrolleborg 57 ff. – g.m. Sybille 57 f., 63, 71 – sønnen Ditlev 58, 71
- Ringe, Nordfyn 100 ff.
- Ringe, Midtfyn 116
- Ronæs 115
- Rosenkrantz, Holger 95
- Rosenvinge, Henrik Jørgensen 94 – g.m. Maren Hansdatter 94 – Henrik Mogensen, borgmester, Odense 93, 94
- Rostrup 100
- Rubæks mølle 116
- Røjleskov 117
- Saltofte 24 ff.
- Sanderum 47 ff.
- Sanderum Tørvehave 51
- Sanderumgård 89
- Sandholt 116
- Sevel, Otto Christian, skoleholder, Svendborg 80
- Simonsen, Gregers H., stadsmusikant, Svendborg 81, 82
- Skovsgaard, Rasmus, lokalhistoriker, Ravnebjerg 47 ff.
- Skovsgårde 117
- Skærøbæks mølle 117

- Skårup 112
 Smedeby, Tolloff, urmager, Svendborg 80 f.
 Staurby Mose 116
 Steenwinkel, P. C., Assens 59
 Stormarken, Sanderum sogn 49
 Strib 115, 117
 Stub, Ambrosius, digter 111, 115
 Ståby 115
 Svanninge 115
 Svendborg 74 ff., 112, 114
 Søbo 74, 76
 Søkilde, Niels Rasmussen, Fleninge, lokalhistoriker 62
 Søndersø 110, 117
 Sørensdatte, Johanne, Åstrup 114, 115
- Thejll, Carl Adolph, branddirektør, Svendborg 77
 Thott, Filip 102
 Thorø 31
 Thorøhuse 30 f., 37
 Tietgen, C. F. 90
 Torup, Skamby sogn 101
 Trellund, Mette Cathrine, Svendborg 79
 Trolle, Niels Nielsen, møller, Gundestrup 83
 Trunderup 28
 Twenge, Johannes, Saltofte 30, 38
 Tåstrup, Lunde sogn 12
- Ulbølle 24, 25, 44, 46
 Uldall, Johannes, byfoged, Svendborg 79
 Ungersbjerg 115
 Unkersen, Niss, Kelleby 102
- Valdemars Slot 81
 Wedel, L. M., forfatter 59 f., 64
 Vejlby 116
 Werkmeister, Mathias, landmåler, Svendborg 79
 Vester Hæsing 116
 Vester Åby 115
 Vesterby, Grindløse sogn 101
 Vigerslev 117
 Vosemose, Sanderum sogn 49
- Ærøskøbing 11
- Øghaven, Sanderum sogn 49
 Øllgaard, Hans, biskop, Odense 8
 Øster Aaby 112
- Å strand 36
 Aarestrup, Emil, digter, 111
 Åstrup 115
 Aastrup, K. L., stiftsprovst 111

Foreningsmeddelelser

Siden redaktionen af Fynske Årbøger 1992 sluttede, har Historisk Samfund for Fyns Stift afholdt følgende arrangementer:

Lørdag den 9. maj 1992 mødtes en snes af samfundets medlemmer ved hotel H.C. Andersens hovedindgang, hvor de blev modtaget af forskningsstipendiat Henrik Harnow Klausen, der førte dem på en industrivandring gennem Odense med slutpunkt ved Brandts Klædefabrik. Trods det ugunstige vejr blev det en god tur for deltagerne.

Lørdag den 23. maj 1992 var der mulighed for at besøge den nyåbnede broudstilling om den gamle Lillebæltsbro i den gamle postgård i Middelfart. Desværre var der kun en halv snes af foreningens medlemmer, der benyttede sig af tilbuddet, men en af de fremmødte kan berette, at alle øvrige er gået glip af en spændende oplevelse.

Søndag den 14. juni 1992 fulgte godt 50 af medlemmerne i Chr. Molbechs fodspor gennem Fyns land – dog i bus. Turen, der blev ledet af Kaj Mehr, blev meget vellykket. Den gik forbi herregårdene Bramstrup, Søbysøgård og Arreskov til Holstenshus, hvor der var mulighed for at se parken og Finstrup kirkeruin. Som et ekstra plus blev der en meget interessant rundvisning på Arreskov ledet af lensgreve Schaffalitzky de Muckadell. Efter et besøg i Diernæs kirke og et efterfølgende kaffebord i Diernæs forsamlingshus gik turen videre til oldtidsminderne ved Piepstorn og i Alleskoven.

I dagene *12.-14. juni 1992* havde Svendborg og Omegns Museum arrangeret en tur til Husum, Frederikstad og Helgoland, og Historisk Samfund havde fået mulighed for at tilbyde sine medlemmer nogle pladser på denne tur, hvilket en halv snes af dem havde taget imod.

Søndag den 30. august 1992 var der »ø-tur« til Strynø. I strålende solskin mødtes godt 50 deltagere om formiddagen ved Strynø-færgens leje i Rudkøbing. Allerede selve sejlturen til øen blev en oplevelse i det usædvanligt smukke vejr. Efter ankomsten til Strynø gik deltagerne op til Strynø skole, hvor den madbragte madpakke blev spist, hvorefter arkæolog Jens Bech fortalte om nogle af de ting, han ville vise os den dag. Han var derefter leder af kombineret ø- og byvandring, der atter sluttede på skolen, hvor der nu var dækket op til kaffebord, og hvor Jens Bech atter fortalte, denne gang om: Strynø i går – i dag – og i morgen. Det blev en tur, der længe vil stå i deltageres erindring.

Tirsdag den 17. november 1992 fortalte adjunkt ved Odense Universitet Per Grau Møller om matriklen af 1844, dens historie og om, hvorledes man anvender dens optegnelser og kort som hjælpemiddel, bl.a. ved slægtshistorie. Foredraget, der blev holdt i Sct. Knuds kirkesal i Odense, blev overværet af 35 medlemmer.

Samme sted fortalte mejerikonsulent, formand for Syd Fyenske Veteran Jernbane Knud Kühne Kristensen *den 2. februar 1993* om de fynske privatbaners historie. Der var mødt godt 30 medlemmer til dette arrangement.

Tirsdag den 16. februar 1993 var omkring 30 medlemmer samlet på Ringe Hotel for at høre forhenværende kriminalkommissær Erik Müller, Svendborg, fortælle om besættelsesmagtens overfald på det danske politi i september 1944. Det stærkt personligt prægede foredrag, der blev ledsaget af lysbilleder, gjorde et dybt indtryk på tilhørerne.

Lørdag den 6. marts 1993 afholdt foreningen generalforsamling i Sct. Knuds kirkesal i Odense. Da formanden, Finn Stendal Pedersen, bød velkommen, var der mødt omkring 40 medlemmer. Til dirigent valgtes fhv. politimester Sørensen, Svendborg, der efter at have konstateret, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet, gav ordet til formanden. Efter i sin beretning at have nævnt det forløbne års aktiviteter, gik Finn Stendal Pedersen over til at omtale det spørgeskema, der var blevet udsendt til medlemmerne sammen med sidste års program. Desværre var der kun ca. 30 medlemmer, der havde returneret det udfyldte skema, og da besvarelsenerne i det væsentlige var positive, gav det ikke grundlag for videregående beslutninger eller ændringer i bestyrelsens programlægning.

Udgiverselskabet havde i november 1992 udsendt C.F.I Dalgas' værk »Svendborg Amt beskrevet 1837«, udgivet i moderne skrift og med en nænsom modernisering af sproget ved Anne Riising samt med indledning og kommentarer ved Finn Stendal Pedersen. Indtil nu har salget af denne bog været skuffende, idet der kun er solgt godt 100 eksemplarer. Det har givet et kasseunderskud på ca. 15.000 kr., som det dog er lykkedes bestyrelsen ved et energisk arbejde at nedbringe til 5.000 kr. pr. 15. februar 1993.

Formanden omtalte sluttelig planerne for den kommende sommers aktiviteter. – Hans beretning blev enstemmigt godkendt. – Det samme blev kassererens regnskab, der atter i år udviste et pænt overskud.

På valg til bestyrelsen var Torben Grøngaard Jeppesen, Henrik Jansen, Jens Rasmussen, Kaj Mehr, Julius Paulsen og Inger Jørgensen. Torben Grøngaard Jeppesen ønskede ikke at modtage genvalg. I hans sted valgtes fhv. museumspædagog Jens Uldall, Odense. De øvrige blev genvalgt.

Efter generalforsamlingen holdt fhv. overlærer Otto Jonassen et interessant foredrag om digteren, væveren og husmanden Lars Clausen og læste nogle af hans digte i vestfynsk mundart.

I tilknytning til generalforsamlingen havde formanden oplyst, at han havde fået et to-årigt gæsteprofessorat i dansk/skandinavisk historie ved University of Wisconsin i USA og derfor måtte forlade Danmark i løbet af kort tid.

Ved et efterfølgende bestyrelsesmøde indtrådte derfor suppleanten Hanne Trydemann i bestyrelsen i Finn Stendal Pedersens sted. På mødet konstituerede man sig med sognepræst Jens Rasmussen som formand, Hans Henrik Jacobsen som næstformand, Hugo Madsen som kasserer og Jens Møllerup som sekretær. Hans Henrik Jacobsen fortsætter som redaktør af årbogen.

Rudkøbing, april 1993

Jens Møllerup

Bestyrelsen

Sognepræst Jens Rasmussen, formand (Præstegårdsvej 11, Vester Åby, 5600 Fåborg, tlf. 62615037).

Lektor Hans Henrik Jacobsen, næstformand, redaktør (Hyrdinden 5, 5270 Odense N., tlf. 66180100).

Lektor Hugo Madsen, kasserer (Vestergade 14, 5300 Kerteminde, tlf. 65321192).

Overlærer Jens Møllerup, sekretær (Kibshavevej 10, 5900 Rudkøbing, tlf. 62512759).

Museumsinspektør Henrik Jansen, Ryslinge.

Sygeplejerske Inger Vestergaard Jørgensen, Bogense.

Forstander Kaj Mehr, Svanninge.

Dommer Julius Paulsen, Svendborg.

Fhv. landsarkivar Anne Riising, Odense.

Fru Hanne Trydemann, Åsum.

Fhv. museumspædagog Jens Uldall, Odense.

Historisk Samfund for Fyns Stift. Kasseregnskab for året 1992

Udgifter

Trykning af årbog	47.568,75
Udsendelse, porto, kontorartikler	17.091,80
Foredrags- og forfatterhonorarer og møder	5.275,00
Generalforsamling, bestyrelsesmøder	415,00
Forsikring	397,00
Gaver, repræsentation, kørsel	840,40
Kontingent til SLF	2.085,00
Andre udgifter	741,50
	<hr/>
Udgifter ialt	74.414,45
Overskud	10.396,35
	<hr/>
	84.810,80

Beholdninger

	1991	1992
Bank/Sparekasse	18.340,88	24.198,79
Giro	11.395,22	15.933,66
	<hr/>	<hr/>
	29.736,10	40.132,45

Jubilæumsfond

5.167,00	2.784,96
<hr/>	<hr/>
34.903,10	42.917,41

Kerteminde d. 6. januar 1993
Hugo Madsen

Indtægter:

Kontingent	52.523,35
Forsendelse og gebyrer	10.504,65
Tilskud: 1) Fyns Amt 6.500	
2) Odense Kommune 7.000	
3) SLF 5.800	19.300,00
Renter	661,80
Salg af bøger	1.821,00
	<hr/>
Indtægter ialt	84.810,80

Jubilæumsfond

	1991	1992
Bankindestående	311,12	447,00
Aktiebeholdning	6.320,00	4.720,00
Renter	135,88(183,88-48)	145,96(193,96-48)
Kurstab	-1.600,00	-2.528,00
	<hr/>	<hr/>
	5.167,00	2.784,96

Ovenstående regnskab er fundet i overensstemmelse med bøgerne, som vi har revideret. Beholdningerne er os forevist

Nyborg d. 23/2 1993

Alf Faxøe

Odense, d. 1/3 1993

Signe Skov Christensen

Forfattere til årbogens artikler

Christian Andersen

F.1919. Fhv. sognepræst i Tinglev og Sanderum.

Litterær virksomhed: Kirkelig anmelder ved Fyns Tidende 1974–78. Har skrevet artikler og kronikker og skrevet om Sanderum sogns skoler i anledning af Sanderumskolens 25-års jubilæum.

Adresse: Thujavej 135, 5250 Odense SV.

Viggo Bang

F. 1928. Kontoruddannelse. Har en periode været medarbejder ved Fyens Stiftsmuseum. Amatørrarkæolog og -historiker.

Litterær virksomhed: Artikler i Fynske Årbøger og Fynboer og Arkæologi. Medarbejder ved bogen om fynske voldsteder, 1992.

Adresse: Enggårdsvej 22, 5270 Odense N.

Thorvald Jensen

F.1918. Uddeler i Ulbølle Brugsforening 1947–83.

Kort tid før sin død i 1991 nedskrev han sine erindringer fra tiden, før han kom til Ulbølle, og med hans enkes tilladelse offentliggøres her afsnittene om barndom og ungdom i Saltofte og Bukkerup på Vestfyn.

Eva Lund

F.1907. Medicinsk embedseksamen. Praktiserende læge i Odense 1935–82.

Litterær virksomhed: Slægten Jervelund, 1961. Har 1985–92 offentliggjort mindre bøger om de tidligere landsbyer Ejby, Hunderup, Bolbro, Biskorup og Kilderup.

Adresse: Engvej 66, 5230 Odense M.

Ingrid Markussen

F. 1938 i Sverige. Docent ved Institut for Pædagogik og Uddannelsesforskning på Danmarks Lærerhøjskole.

Litterær virksomhed: Dr. phil. ved Oslo Universitet 1991 på en afhandling om 1700-tallets uddannelsestanker. »Visdommens lænker. Studier i enevældens skolereformer fra Reventlow til skolelov«, 1988. Yderligere en lang række artikler om skolehistoriske og kulturhistoriske emner. Arbejder på en fremstilling om dansk læreruddannelse 1791–1861.

Adresse: Stenløkken 78, 3460 Birkerød.

Ebbe Thestrup Pedersen

F.1914. Cand.theol. 1939. Sognepræst i København, Lunde på Nordfyn (1946–60) og Søborg på Nordsjælland. Professor ved Danmarks Lærerhøjskole 1962–81.

Litterær virksomhed: Luther som skriftfortolker, disputats 1958. Lærebøger, faglige artikler. Anmelder ved Præsteforeningens Blad og ved Berlingske Aftenavis.

Adresse: Brøndlunds Allé 18, 2900 Hellerup.

Regitze Rohde, f. Bülow

F.1920. Student 1939. Korrespondent i fransk og engelsk. Har en årrække været ansat ved Bibliotekernes Oplysningskontor.

Litterær virksomhed: Artikler om litterære og personalhistoriske emner i dagblade.

Adresse: Fredericiagade 12, 1310 København K.

Bent Østergaard

F.1935 i Lunde på Sydfyn. Lærereksamen fra Skårup Seminarium. Skolebibliotekar i Hvidovre.

Litterær virksomhed: Bøger og artikler, bl.a. om Amnesty International og forhold omkring indvandrere. Artikler i historiske årbøger og skrifter.

Adresse: Rundvangen 6, 2605 Brøndby.

Tilbud

(Bestilling sendes til: Lektor Henrik Jacobsen, Hyrdinden 5, 5270 Odense N.).

Årbog for Odense og Assens Amter 1928–29, 1931–32, 1936	20,00
Enkelte hæfter, incl. registerhæfte 1913–25	5,00

Fynske Årbøger:

Årgang 1940–54 (–1943, 1945), pr. stk.	10,00
Årgang 1962–66, pr. stk.	20,00
Årgang 1967–74, pr. stk.	30,00
Årgang 1975–82, pr. stk.	40,00
Årgang 1983–88, pr. stk.	60,00
Årgang 1989 ff pr. stk.	70,00
Svend Frederiksen: Aasum – træk af sognets historie, 198 si.	40,00
Svend Frederiksen: Seden – træk af sognets historie, 171 si.	50,00
K. J. Jensen: Nyborg under besættelsen, 180 si.	30,00
Danmarks Riges Breve: Fyn og Lolland Falster II, 1–4, samt oversigt, ialt.	10,00

Historiske studier fra Fyn (dupl.):

Nedennævnte publikationer sælges til en samlet pris á 100 kr. + porto.

Pris for enkeltpublikationer: 25 kr.

- 2: K. Bang Mikkelsen: Degne og skoleholdere samt kateketer, klokkere og organister i Fyns stift indtil 1814. 286 si.
- 5: Carsten Egø Nielsen: Kriminalitet og socialforsorg i Odense 1920–39. 94 si.
- 6: Lauritz Pedersen Næraac: »Noget lidet angaaende Svendborg samlet 1771«, ved Lotte Jansen. 43 si.
- 7: Friskolelærer Jens Vilhelm Pedersens fortællinger 1877–1901, ved Vibeke Harsberg. 49 si.
- 8: Peter Windfeld Hansen: Befolkningsforhold på Lyø i det 18. og første halvdel af det 19. årh. 135 si.
- 9: Hans Henrik Jacobsen: Tyske beslaglæggelser i Odense og Assens Amter 1940–45. 58 si.
- 10: L. P. Pedersen: Fynske standure og deres mestre 1700–1850. (kun 2. hæfte: Hårby-Åstrup).
- 11: Lotte Dombernowsky: Fynsk herregårdsliv: Grevskabet Gyldensteen og dets styrelse 1750–1770.

Udgiverselskabets publikationer:

Bestilling sendes til: Odense Universitetsforlag, Campusvej 55, 5230 Odense M. Ved at gøre opmærksom på, at man er medlem af Historisk Samfund, kan nedennævnte publikationer fås til den anførte særpris.

Jacob Aall Hofman Bang: Odense amt beskrevet, 2 bd., 314 si., 416 si.	347,20
Biskop Hans Mikkelsens dagbøger 1626–41, 303 si.	176,60
C. F. I. Dalgas: Svendborg amt beskrevet 1837	243,60